

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Juan Abaroa Maiz

*Bermeo
Bizkaia (1938)*

Aurkibidea

Biografia

1938. urtean jaio zen [Mañu](#) auzoko [Joseandiane](#) baserrian ("Joseandixene", "Irezabaleta" eta "Sakristauena" izenez ezaguna). Bere familiakoak izan dira urtez luzez Mañuko sakristauak, eta Juan bera ere lan horretan ibilitakoa da, 63 urtez izan zen meza-laguntzaile eta sakristau. Beti aritu izan da baserriko lanetan eta oso ondo ezagutzen du bizimodu hori. Emaztea San Pelaiokoa du. Baserriko kontuei buruzko elkarrizketa [Bitorio Sasiain](#) auzotarrarekin batera egin zitzaion.

Zintak

BRM-020

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2010-11-03
- **Iraupena:** 37 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Goiria Mendiolea, Nerea

BRM-021

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2010-11-03
- **Iraupena:** 55 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

BRM-022

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2010-11-03
- **Iraupena:** 59 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. 63 urtez sakristau

- **Erref:** BRM-020/001
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Juan etxean bertan jaio zen, Irazabaletan, "Jose handixene" edo "Sakristauena" izenez ezaguna denean. Etxe horretakoa izan da beti Mañu auzoko sakristaua. Juan 63 urtez ibili da monagilo zein sakristau, bi urte eta erdirekin hasi zen monagilo lanetan. Bere etxean epistola latinez abesten zuten, bere aitak bere kontura ikasitakoa zekien latinez.

2. Sakristau-lanak

- **Erref:** BRM-020/002
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:01:54. **Bukatu:** 00:03:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Sakristauaren beharrak zeintzuk diren aipatzen du: kanpaiak jo, eliza garbitu... San Juan inguruan soloak-eta bedeinkatzen zituzten eta etxeri etxe ibiltzen zen abadeari laguntzen. Kanpaia egunean hiru bider jo behar zen eta zapatuetan 4 bider.

3. Kanpaia eta txilina

- **Erref:** BRM-020/003
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:03:36. **Bukatu:** 00:05:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak

Laburpena:

<p>Kanpaiak goitik zein behetik jotzen dira Mañun. Domeketan meza sarreran txilina jotzen zen eta horretarako gora joan behar zen. Hiru kanpai daude Mañuko elizan; horietako bat hil-kanpaia zen.</p>

4. Hil-kanpaiak

- **Erref:** BRM-020/004
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:05:00. **Bukatu:** 00:07:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Kanpaiak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak

Laburpena:

Hil-kanpaia norbait hil zela jakin eta segituan jotzen zen eta eguneko kanpai guztiak hil-kanpaiak izaten ziren. Lehen hileta-elizkizunak goizez izaten ziren eta gorpua kanposantura eramaten zen elizara baino lehenago. Emakumezkoen hil-kanpaiak hiru tokadadunak ziren, gizonezkoarenak laukoak eta umearenak txilina.

5. Hiletetako otorduak; ondrak

- **Erref:** BRM-020/005
- **Iraupena:** 0:04:09. **Hasi:** 00:07:01. **Bukatu:** 00:11:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Ume hiltzen zenean hilkutxa zuria izaten zen eta lau andarik eramaten zuten. Hiletetan andariei hamaiketako ematen zitzairen elizpean eta kanpotik etorritako senitartekoentzako bazkaria tabernan. Ondrak bederatziurrenak dira, hil eta hurrengo bederatzi egunetan egiten zena.

6. Mañuko kanposantua, eliza... eraiki zutenekoa

- **Erref:** BRM-020/006
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:11:10. **Bukatu:** 00:14:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Mañuko lehen San Pelaioko parrokiaren barruaren zegoen, baina gerora Almikekoak izan ziren. Azkenik Mañuko egiten zuten eskola, eliza (hasieran ermita), abade-etxea eta kanposantua. Bitorioen hiru neba-arreba, hirukiak, izan ziren bertan lurperatutako lehenengoak. Idi-gurdiekin ekarri zituzten harriak.

7. Soloak, kortak... bedeinkatu

- **Erref:** BRM-020/008
- **Iraupena:** 0:03:35. **Hasi:** 00:15:46. **Bukatu:** 00:19:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Soloak, ortuak, kortak eta ganaduak baserri guztietan bedeinkatzen ziren. Isipuarekin ur bedeinkatua botatzen zen. San Juan egunez leizarra balkoian edo leihoan ipintzen da eta maiatz pazkoan kendu. Erramu egunean, ereinotza bedeinkatu eta soloetan jartzen da.

8. "Abadientzako eskaridxe" edo "sakristauena"

- **Erref:** BRM-020/009
- **Iraupena:** 0:05:05. **Hasi:** 00:19:21. **Bukatu:** 00:24:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

<p>Sakristauaren lana abadeari laguntzea, kanpaiak jotzea eta eliza garbitzea zen. Horrek truke zelemina hartzen zuen, etxe bakoitzak bi-lau kilo arto ematen zizkion sakristauari, abadeari garia ematen zitzaion. Abadeak beraien etxean jaten zuenez, beraiek, sakristauen etxeokak, hartzen zuten. "Abadientzako eskaridxe" edo "sakristauena" deitzen zitzaion bilketa horri. Gerora, etxe bakoitzeko 20 ogerleko ematea erabaki zen. Gaur egun etxeok 1.000 pezeta ematen dira (6€).</p>

9. Gizonezko sakristaua

- **Erref:** BRM-020/011
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:25:07. **Bukatu:** 00:26:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Mañuko sakristaua beti gizonezkoa izan da beraiek dakitela.

10. Bedeinkapenak isipuarekin

- **Erref:** BRM-020/012
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:26:16. **Bukatu:** 00:27:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

<p>Ganadua isipurekin bedekintzen zuten. Isipua zelakoa den azaltzen du.</p>

11. Suteetako kanpaiak

- **Erref:** BRM-020/013
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:27:22. **Bukatu:** 00:29:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Kanpaiak

Laburpena:

Nonbait sua egonez gero, kanpaiak jotzen ziren. Karmenetan ere, jaietan, kanpai denak jo behar izaten dira. Suteetan, kanpaiak entzun eta denak elkartzen ziren laguntzeko.

12. Aseguruak eta diru-batzeak

- **Erref:** BRM-020/014
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:29:59. **Bukatu:** 00:32:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Baserriek ez zuten gaur egungo asegururik. Sozietate bat izaten zuten suteetako kalteak babesteko. Etxerik etxe diru-batzea egiten zen etxea erre ostean.

13. Elbira Zipitria Mañun dago lurperatuta

- **Erref:** BRM-020/016
- **Iraupena:** 0:03:36. **Hasi:** 00:32:33. **Bukatu:** 00:36:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

<p>Elbira Zipitria andereñoa eta ikastolen sortzailea eta sustatzailea Mañun bertan dago lurperatuta. Hil aurretik eskatu omen zuen hiltzerakoan bertan lurperatzeko.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-19

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com